

Posamezna številka:
1 krono.

"TABOR" izhaja vsak dan, razen nedelje in praznikov, ob 18. uri z da umom naslednjega dne ter stane celoletno 180 K, polletno 90 K, osemletno 45 K, mesečno 15 K. Inzerati po dogovoru. Pri večkratni objavi popusta.

Naročniki se pri upravi "TABORA", MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

□ □ □ POŠTNINA PAVŠALIRANA □ □ □

TABOR

Posamezna številka:
1 krono.

URENISTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, priliko, dno. Telefon št. 24. 888 poštnoštevnica z čim št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne vsira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: I.

Maribor, petek 31. decembra 1920

Številka: 104.

D'Annunzio je dal slovo kvarnerski regenci.

Za Italijo ni vredno umreti! — Obnova pogajanj v Beogradu. — Rudarska stavka.

Kriza.

Maribor, 30. decembra.

Pašičevo posredovanje za sestavo vlade je ostalo brezuspešno. Pogajanja med največjimi skupinami konstituante, med demokrati in radikali so se razbila. Pašić je radi tega vrnil regentu poverjeni mu mandat za sestavo nove vlade in nastala je občutna kriza.

Mi smo že pred par dnevi omenili, da bo pri sporazumu štirih glavnih skupin, ki prihajajo v poštev pri kombiniranju nove vlade, delalo največ težko kočljivo vprašanje agrarne reforme in to so nadaljni dogodki tudi popolnoma potrdili. Pogajanja med demokrati in radikali so se tudi res razbila skoro samo radi vprašanja agrarne reforme. Demokrati, ki stoje na stališču popolne izvedbe agrarne reforme so med drugimi zahtevali zase tudi portfelj ministrstva za agrarno reformo, ker so videli edino v tem možnost res pravične izvedbe. Radikali, ki so pod pritiskom razmer že zdavnaj opustili svoje skrajna nasprotstvo napram agrarni reformi ter si osvojili v tem pogledu nekak kompromisarski program, so prvi dan tudi res pristali na to demokratsko zahtevo in bilo bi vse v redu, da niso tu posegli ymes muslimani, ki so smrtni sovražniki agrarne reforme. Ti so pritiskali na radikale in radikali so takoj drugi dan to svoje prvotno privoljenje odpotegnili.

Ta odpotegnitev prvotnega privoljenja je razbila blok, ki naj bi sestavil vlado v dva dela. Na eni strani so ostali demokrati in zemljoradniki, ki so za izredbo agrarne reforme, na drugi pa radikali in muslimani, ki so proti izvedbi agrarne reforme. S tem je bila

prvotna kombinacija za enkrat brezuspešna in Pašić, ki je zagrozil, da vrne mandat, ako se mu ne posreči še tekom torka sestaviti vlado, je to svojo grožnjo tudi res izpolnil.

Položaj, ki je vsled tega nastal, je jako mučen in skrajno kritičen ter bo imel v najboljšem slučaju za posledico zopet novo zavlačitev vladne krize.

Kako se bode zasukal tek nadaljnjih političnih dogodkov v Beogradu, bi v tem trenutku skoro ne bilo mogoče prorokovati. Možnosti je več. Prva taka možnost bi bila odgoditev rešenja vprašanja agrarne reforme. Staviti bi bilo treba to vprašanje iz programa konstituante ter ga prepustiti bodočemu rednemu parlamentu. To izgleda na zunaj sicer jako lahko, toda v resnici bi imelo to lahko težke posledice in morda celo resne nemire v prizadetih zemljah, posebno v Bosni, v Macedoniji ter v Banatu, kjer postaja vprašanje razdelitve zemlje zopet akutno.

Drugo možnost rešitve nam podajajo neoficijelne izjave nekaterih radikalcev, da bi bila njihova stranka pripravljena sodelovati z vlado tudi, ako bi v njej ne bila zastopana ter bi jo sestavili samo demokrati. To izjavo je treba vzeti za enkrat še s skrajno rezervo. Ta tudi ako jo vzamemo za možno nastanejo tu zopet težkoče radi muslimanov, ki bi v slučaju, da bi ne bili zastopani v vladi, vlade gotovo ne podpirali, ker so tudi danes za sodelovanje z državnim blokom le iz koristolovstva in jim gre le za to, da zasedejo par ministrskih stolčkov. Večino bi imela taka vlada tudi brez njih, vendar pa bi bila ta večina tako majhna, da bi bila v vedni nevarnosti, da jo opozicija preglasuje.

Poleg že obeh navedenih in še nekaterih drugih možnosti pa obstoja še zadnja — najbolj radikalna — razpust konstituante ter oktroiranje sedanjega Markovičevega ustavnega načrta. Ta rešitev bi bila končno še najboljša, imela pa bi lahko težke posledice in bi naš ugled posebno v inozemstvu do skrajnosti oslabil.

Tako bomo torej praznovali tretje novo leto v naši narodni državi v znamenju ene najtežjih političnih kriz, kar smo jih v teh par letih, sicer na take stvari že navajeni — doživeli. Mogoče pa je, da se bo našla še v zadnjem hipu kaka rešilna nitka. Upajmo.

Notranja in zunanja politika.

* **Stambulljski in cesar Karol.** Bolgarski ministrski predsednik objavlja v „Matineu“ zgodovino svojega ujetništva med vojno. Bolgarska vlada ga je vedno poizkušala dobiti na svojo stran. Najvažnejša dogodba pa je, ko sta dospela leta 1916 v njegovo celico dva castnika, ki sta izjavila, da ju je cesar Karol osebno poslal k njemu. Priporočevala sta mu, da je stopila Avstrija z Francijo v pogajanja radi separatnega miru in mu razložila pomen, da se tudi Bolgarija udeleži tega gibanja, za kar je potreben vstop Stambulljskega v kabinet. Kratko na to pa je izvedela Nemčija o brezuspešnih pogajanjih Avstrije s Francijo o separatnem miru ter odposlala dve diviziji v Bolgarijo, da pridobi zopet izgubljeno premoč.

* **Dvom Stambulljskega nad malo antanto.** Bolgarski ministrski predsednik Stambulljski, ki se je sestal s poljskim

ministrskim predsednikom Vitošem in podpredsednikom Daszinskym v Zakopanah ter imel z njima daljše pogovore, se je izjavil napram zastopnikom novinarstva, da ne veruje v malo antanto, ker je ta pravzaprav v sedanjih oblikah le zblizanje Čehoslovaške z Jugoslavijo.

* **Veleizdajniška afera pred praškim vojaškim sodiščem.** Kakor poroča „Prager Tagblatt“, se bavi praško vojaško sodišče z veliko veleizdajniško afero. Podlaga tej aferi je razširjanje dunajskega monarhističnega lista „Die Staatswehr“, ki ima baje na Čehoslovaškem velike število naročnikov, po katerih se sedaj proizveduje.

* **Ameriški preklc kalifornijskega zakona.** Japonski zunanji minister je izjavil v parlamentu, da bo Amerika preklcala kalifornijski zakon, ki prepoveduje nakup zemljišč po Japoncih in njeno priseljevanje.

* **Sodelovanje Venizelosa v grški vladi.** Dopisnik nekega francoskega lista v Atenah izve, da je sedaj gotovo, da bode kralj Konstantin vključ v nasprotje mnenju vlade delal skupno z Venizelosom, da se zopet vzpostavi sporazum z antanto. V političnih krogih se govori, da se bo Venizelos kmalu vrnil. Najbrže bo prevzel zunanji portfelj, pri čemer se bo moral kloniti željam kralja Konstantina, kakor istočasno tudi večini. Ta rešitev je bila predlagana najbrže od Stratos, ne pa od Gunarisa. Grki se boje, da bode kralj, ki izključno ne bode mogel voditi zunanje in notranje zadeve sam, zopet igrača stranke ali svoje okolice in so mnenja, da bi zamogla edino vrnitev kretskega patrijota to preprečiti. Sotrudniki Venizelosa se pa, kakor se sodi, ne bodo hoteli vrniti v domovino.

Kultura in umetnost.

+ **I. umetn. razstava v Mariboru.** Na splošno željo občinstva je sklenil pripravljalni odbor, da ostane razstava odprta do vključno 2. januarja 1921. Razstavo je dosedaj obiskalo že mnogo ljubiteljev lepe umetnosti in prodalo se je že nekaj slik. Izšla je že druga izdaja kataloga, ki so sedaj mnogo cenejši in je s tem omogočeno, da si katalog vsakdo nabavi.

+ **Plamen.** Začetkom leta 1921 bo začel izhajati v Ljubljani nov ilustrirani list „Plamen“, da izpolni vrzel, ki jo Slovenci bridko občutimo na polju ilustriranega časopisa. Ilustrirani list pogreša inteligent in preprost človek, kajti dobra slika, ki je mnogo bolj zgovorna nego sama beseda, spopolnjuje nazorno, kar skuša pojasniti beseda. In če kdaj, potrebujemo ravno v tem trenutku, ko stojimo Slovenci in sploh Jugoslovani takorekoč na pragu svojega novega svobodnega življenja, pozitivnih in stvarnih pojasnil o našem položaju. Potrebujemo vsestranske razbistritve naših zamotanih razmer. Potrebujemo spoznavanja bogastva in krasot, ki nam jih nudi naša ožja in širša domovina. Po-

F. G.:

Zakaj je moj striček še neoženjen?

(Konec.)

Možakarja sta se iskala pod robom Pirkove njive vsa bela, kakor najčistejše device. Pirkovi, ki so zasledovali skozi okno luč, so slutili, kaj se je zgodilo, a ker so vedeli, da sta dva, si niso delali skrbi. Bi bilo tudi odveč, ker kmalu sta korakala junaka dalje.

Stric je opazil, da atu le preveč nagajajo noge. Leva je namreč vhajala na pot desni in desna levi. Tako je prišlo vedno do zmešnjave in do pobiranja lastnih telesnih delov iz debelega snega. Kriv je bil debeli sneg. Prišedši tako srečno le do Obramovega križa, ki stoji v znani Kočnikovi grabi, kjer že od nekdaj straši, sta pa moža napravila sledečo pogodbo.

„Veš kaj, Peter,“ je predlagal stric, „jaz grem naprej in ti dam roko, ti pa se drži moje roke in stopaj za menoj.“

Po kratkem prepiru in ko je stric slovesno zatrdil, da ata ni pijan, se je ta udal predlogu in korakala sta korajžno naprej. Atu so noge v enomer nagajale in tdnjo je moral stopati stric, da ni iz-

gubil ravnotežja. Oziral se ni, saj je držal spremeljevalca za roko.

Tako je zmanjkalo gozda in stric se je moral čuditi, da stopa ata že precej časa tako ravno in sigurno. Med tem, ko je prejel rabil vse svoje moči, da se je obdržal v ravnotežju, sedaj niti čutil ni več, da se ga kdo drži.

Roko je držal.

Radovednost ga je premagala in ozrl se je. In — sam Bog nas varuj — v roki je držal atovo rokavico brez vsebine. Kaj premišljati! Obrnil se je in hajd iskati posestnika rokavice. Saj mora ležati na stezi in daleč tudi ne bo. Stric izide in brska z nogami, a zaman. Nikjer živga bilja.

Za dobrih dvajset korakov stoji Obramov križ. Tam so pred leti ubili bogatega kmeta in še danes ni varno hoditi tam mimo. Ne le ženske in otroke, tudi neustrašive možakarje je že strašilo. Stric je bil vojak in kak strah pozna on. A, oj groza! — Korak mu je zastal, čepica na glavi se mu je začela dvigati in mrzel pot mu je stopil na čelo. — Tik pred križem dvoje belih prikazni brez glav...

„Prisegam, nikdar več na taka pota!“ Prikazni sta se zganili. Stricu je postalo vroče. Srce mu je začelo utripati

hitreje. — Kakor blisk se je zasvetil bajonet in: — ali zmaga ali smrt! —

„Kdo sta?“ se je začel nadčloveški stric glas in bajonet se je zasvetil.

V tem trešči prikazni druga ob drugo in v svoje največje začudenje je spoznal stric še o pravem času skornje svojega svaka, ki je stál na glavi v nad en meter debelim snegom pred Obramovim križem. Smeh me je zbudil iz sladkega spanja. Stric in ata sta vedejala, mama pa je poslušala smeje zanimiv doživljaj.

Potuhnil sem se, kakor da bi bil spal in poslušal pazljivo. Do danes sem molčal in tako je bila ta zgodba znana le štirim ljudem.

Od tega je minulo že nekaj let in med tem se je spremenilo marsikaj. — Oženjen sem jaz in moja dva brata in vsi smo srečni, kolikor je pač to v takem stanu v oči gled današnjim razmeram mogoče.

Pirkove devotke živijo še vedno de- viško življenje in čakajo junakov, ki bi imeli poguma jih rešiti in osrečiti.

Da se ne pozabi, sem napisal to zgodbo. Saj se mi ni treba več bati očelove šibe. Vem, da mi tudi striček ne bo zameril. Naj pozabi oblubo pri Obramovem križu ter si naloži kriz, ki ga nosim jaz, potem ga pa pustim v miru.

* **Harding za razorožitev držav.** Kakor poročajo pariški listi, objavlja Harding v „New York World“, v katerem je pričel kampanjo za mednarodno razorožitev, izjavo, v kateri naglašja, da je splošna razorožitev najvažnejše vprašanje izpeljave mirovnega programa. To žele tudi vsi narodi. Najpreje naj bi začele z razoroženjem one države, kojih oborožena sila je najjačja. Harding je mnenja, da ni več daleč oni čas, ko bo pravica zmagala nad orožjem in da razoroženje ne bode samo sen, temveč dejstvo. Je pač tudi on idealist, kakor svojčas Wilson.

* **Oddaja nemških topov Franciji.** Francoski vojni minister je sporočil v zbornici, da je oddala Nemčija od premirja do danes Franciji nad 41.000 topov.

* **Vprašanje razrušenja nemških trdnjav.** Poslaniška konferenca je sporočila v posebni noti nemški vladi, da odgovarja po njenem mnenju razsodba mednarodne vojaške kontrolne komisije v vprašanju nemških trdnjav z artilerijo določbam členov 167 in 180 versailleske pogodbe in da pritrdi tem določbam. Državna vlada je znova odposlala poslaniški konferenci noto, v kateri ponovno opozarja na spremenjen položaj na vzhodni meji Nemčije in naproša antantne vlade, naj ne zahtevajo izvršitev imenovanih določil, po katerih bi imele Königsberg, Küstrin in Boyen kot predpostavke odbiti prvi napad nasprotnika, radi česar naj se ne zahteva njihovo razorožitev. Vlada prosi radi tega za odgoditev do razjasnitve položaja na vzhodni meji.

Dnevna kronika.

— **Kdo vzgaja našo mladino.** Avstrijska era je po našem Stajerskem zasejala vse polno nemškega učiteljstva, ki je po prevratu večinoma izginilo, nekaj pa ga je vendarle še ostalo. Ti ljudje seveda našega jezika niso razumeli, ali pa vsaj ne toliko, da bi lahko v tem jeziku poučevali druge. Toda naše šolske oblasti so se spomnile starih avstrijskih metod ter odredile, da morajo v doglednem času napraviti izpit iz slovenščine. Pretekli sta že dve leti, toda izpitov še niso položili in kakor zatrjujejo sami, se jim je baje reklo, da bo ta izpit samo — formaliteta. Radi tega so seveda slovenščine niti resno ne uče. Znana nam je učiteljica, ki se s svojim nemškim prepričanjem očito baha ter pravi, da se ji ni treba učiti slovensko, dokler je v Jugoslaviji 700.000 Nemcev. (?) In taki

trebujemo bodrila, da se smotreno, zavedno in vestno poprimemo dela, da dosežemo one cilje, po katerih hrepenimo. V našem novoustvarjenem jugoslovanskem političnem, gospodarskem, socialnem in kulturnem življenju je mnogo točk, ki so vsem poštenomislečim Jugoslovanom vkljub najrazsežnejšim strankarskim nasprotstvom in različnim svetovnim naziranjem enako pomembne, za katerih pojasnitev, pospešitev in uresničitev nam bije vsem skupno toplo srce. Pred vsem stoje kot taka skupna vprašanja v prvi vrsti spopolnitev našega osvobođenja in ujedinenja in vsi s tem vprašanjem združeni problemi, kakor boljše medsebojno spoznavanje naših plemenskih in krajevnih razmer, narodnih šeg in navad, naših krasnih krajev in pokrajin, naših narečij, naših gospodarskih in kulturnih institucij. Nadalje je potrebna skrb za vzdrževanje, podpiranje in pospeševanje vsakojakih kulturnih in gospodarskih organizacij naših neosvobođenih bratov, razširjanje zanimanja za lepe kraje in kremenite dele našega naroda na Primorskem in Koroškem, ki so zapadli težki usodi, da protinaravno ostanejo za enkrat izločeni od skupnega jugoslovanskega obema. Nič manj važni od tega politično-gospodarskega dela, ki naj vzbuja zanimanje, ljubezen in navdušenje v naših srcih ter ustvari predpogoje in pripravi tla za izpolnitev naših narodnih idealov, so drugi cilji, ki so jasno izraženi v hotenju vseh stremiljenj: poglobitev edinstvene državne misli, konsolidiranje skupnega državnega gospodarstva in državnih financ, smotreni razvitek njihovih predpogojev, kakor ustave, davčnega sistema, uvoza in izvoza, valute, prometnih sredstev; nadalje pospeševanje blagostanja skupin in posameznikov in ureditev panog, ki so mu podlaga, kakor razvoj naše industrije, naše domače obrti, naše trgovine, spopolnitev poljedelske produkcije, tujski promet itd. Slednjič je poleg teh in sličnih političnih, socialnih in narodno-gospodarskih strani nam vsem sveta naša ožja slovenska in širša jugoslovanska kultura: naša umetnost, naša literatura, naša prosveta, naša mladinska vzgoja, naše društveno življenje, naš šport itd. Z ilustriranim listom „Plamen“ bo ustvarjeno neutralno torišče, na katerem se bo po zgoraj navedenih smericah z besedo in sliko z raznih stališč gladila pot, ki vodi do naših skupnih, vzvišenih in svetih ciljev. „Plamen“ bo izhajal za zdaj dvakrat na mesec, vsak drugi in četrti petek vsakega meseca na

min je ostal brez odmeva na pristojnih mestih. To je namreč znatno za naše oblasti, ki imajo navado, da z vso slastjo pograbi kakšno klerikalno denunciacijo ali kakšne uradne osebne malenkosti, kjer pa gre za velike interese države, tam se ne zganejo. Vsaj se tudi po Mariboru potika po prenapolnjenih hotelih in preplačanih privatnih stanovanjih toliko temnih elementov, ki ne spadajo v Maribor; oko postave jih vidi, a roka postave se jih brani prijati za „kravatelje“. Tako je tudi na Kranjskem izseljeniški škandal moral zavzeti še le dimenzije velikega, po celi deželi razširjenega požara, da so se oblasti vendarle zganile z radikalno remeduro.

— **„Wir bleib' mer deutsch.“** Če kdo potrebuje spridevalo, da je naša politična oblast jugoslovensko narodno zavedna, dobi najlepše potrdilo pri večini požarnih bramb v okolišju okraj glavarstva Maribor. Zadnjič smo pribili javen škandal iz Sv. Lenarta in Sv. Trojice v Slov. Goricah, kjer je še danes ne samo avstrijski, ampak naravnost pruski duh požarnih bramb demonstriral na pokopališču. A še lepše potrdilo dobi pri požarni brambi v Pekrah. Tu so z dovoljenjem politične oblasti vrgli jugoslov. vodstvo, je vprigli v nemško avstrijski hujšaški odbor in zdaj bodo vrgli še zadnje ostanke, nekatere napise, ki vsaj malo spominjajo, da stoje tudi Pekre v jugoslovenski državi. „Wir war' mer und wir bleib' mer deutsch“, to je bojno geslo požarne brambe v Pekrah pod nadzorstvom jugoslovanske politične oblasti.

— **Izseljeniški škandal.** Tam doli na starem Kranjskem imajo zopet nov škandal. V Belo Krajino, od koder se je že pred vojno izseljevalo v Ameriko toliko ljudi, da so postale cele vasi skoro brez moških, da so propadale cele kmetije in prazne hiše, so brezvestni špekulanti zopet pričeli naganjati ljudi iz domovine v Ameriko. A to pot se jim ni šlo resno za to, da spravijo domačine v Ameriko, ampak, da jih oskubejo in sami sebe obogatijo. Tega škandala se niso posluževali samo brezvestni izseljeniški agenti a la Strukelj v Ljubljani, ampak uradne osebe kakor tajnik okr. glavarstva v Črnomlju, duhovniki in razne uradne osebe. Za nas ta škandal ni tako nov. Že pred dobrim mesecem smo opisali slučaj, ki ga je doživela neka nam znana oseba, ki je potovala iz Maribora v Gradec. V dotičnem našem poročilu smo opozarjali, da izdajajo potne liste za Ameriko v policijske uradnike preoblečeni brezvestneži v Ljubljani in sicer na ta način, da potrdijo, da dotičnik tekom gotove vojaškoobvezne dobe ni bil potrjen v bivšo avstrijsko armado. Za taka potrdila so zahtevali 15.000 K. Toda kakor hitro so jih dobili eni prosilci, so drugi, ki so zato zvedeli, to brezvestnost izrabili ter dajali poljubno po 5000 ali še manjše nagrade. Opozarjali smo naše oblasti v Ljubljani, da je to nevarna igra, ker se za taka izseljevanja najbolj zanimajo vojaškoobvezni mladi ljudje, ki iz sovražstva do naše države, skušajo se izogniti vojaška dolžnost. Toda naš opo-

min je ostal brez odmeva na pristojnih mestih. To je namreč znatno za naše oblasti, ki imajo navado, da z vso slastjo pograbi kakšno klerikalno denunciacijo ali kakšne uradne osebne malenkosti, kjer pa gre za velike interese države, tam se ne zganejo. Vsaj se tudi po Mariboru potika po prenapolnjenih hotelih in preplačanih privatnih stanovanjih toliko temnih elementov, ki ne spadajo v Maribor; oko postave jih vidi, a roka postave se jih brani prijati za „kravatelje“. Tako je tudi na Kranjskem izseljeniški škandal moral zavzeti še le dimenzije velikega, po celi deželi razširjenega požara, da so se oblasti vendarle zganile z radikalno remeduro.

— **Strašna statistika.** Prijatelj našega lista nam je poslal silno zanimivo statistiko, koliko vina se spiže v Studencih. Studenci imajo okrog 4000 prebivalcev, od katerih je najmanj 30 odstotkov otrok. 10 odstotkov pa takih, ki vsled siromaštva ne morejo piti vina. Tuji posejajo studenske gostilne prav malo, tako, da odpade na one, ki pijejo, število 2400 duš. In teh 2400 ljudi je spilo od 1. jan. do 30. novembra t. l.: 1.200.000 litrov vina, 600.000 litrov sadnega mošta, 90.000 litrov piva ter 300 litrov žganja (kijuh prepovedi). Tako odpade na osebo in na dan povprečno 8 litrov alkoholnih pijač. Računamo v denarju: 1 l vina povprečno po 24 K je 28.800.000 K, 1 l mošta povprečno po 4 K je 2.400.000 K, 1 l piva povprečno 6 K je 540.000 K, 1 l žganja povprečno po 60 K je 18.000 K. — Skupaj torej 31.758.000 K. Vsaka navedenih 2400 oseb je torej v navedenem času zapila 13.315 K 83 v. Ker stanujejo v Studencih večinoma železničarji, potem ni čudno, da ravno ta kategorija delavstva nima nikdar dovolj plače.

— **Socialnodemokratska poštna organizacija v Mariboru,** kateri so naselili nekateri slugi, o katerih pozitivno vemo, da niso zavedni Slovenci (o enem se trdi celo, da je hud hajlovec), se vsled nepotrebe zapuste. 12. t. m. so imeli ustanovni občni zbor. V odbor je bil voljen kot blagajnik neki sluga, ki se tega zborovanja niti ni udeležil, drugi slugi pa trde, da sploh niti vedeli niso, zakaj gre, ko so jih vpisali na listo. Ali je to njih odkritosrčnost, ali pa neprijetna zagata na polju politike? Tem gospodom odkritim in neodkritim pa lahko povemo, da če ima Ruška cesta premoga za vse nas revne in bedne, potem bi ga gotovo morala ta stranka začeti deliti pri onih starejših strankarskih socialnodemokratskih pristaihih, ki so premoga ravnotako potrebni, imajo pa svoje predpavice, ker že marsikatero leto in mesec plačujejo stranki prispevke. Pa ne, da bi pošiljal odrešenik mariborskih nemškutarjev Wastian prispevke za iredentski premog iz skrahirane dežele, predno bodo te papirne cunje zbankrotirale! Poznamo tudi te mariborske nemške nacionalce,

najmanj 12 velikih straneh (format 38 krat 29 cm). S svojega nevtralnega stališča, za katero jamči izdajatelj bo prinašal beletristične spise in razne strokovne članke v gori očrtani smeri, katerih namen bo, vplivati pojasnjevalno in bodrilno. V to svrhu bo dajal prostora v tem smislu raznim naziranjem, v kolikor se bodo uveljavljala stvarno in pozitivno. To svoje prosvetno delovanje bo podpiral z mnogoštevilnimi slikami in ilustracijami. Vsebinske in slike bodo najraznovrstnejše in čimveč mogoče popularne, tako da bo list „Plamen“ poskušal zadostiti vsem obzorjem in vsem slojem. Ker se bo vsled velikih stroškov za tisk in papir tiskalo le neobhodno potrebno število ivodov, vabimo vljudno vse one, ki žele imeti list „Plamen“ ali ga dobiti na vpogled, da ga takoj naroče ali sporoče svoje naslove upravi: Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 14/II. Pasamezna številka bo stala 1.50 dinar, ali 6 K. Naročnina za celo leto 35 din, ali 140 K, za pol leta 18 din, ali 72 K, za četrt leta 9 din, ali 36 K. Inserati po tarifu in dogovoru. Upravištvu in inseratni oddelku začasno: Ljubljana, Kongresni trg št. 19 (v knjižnici „Nove Založbe“).

hišne posestnike, ki se večkrat vstulijo v gostilnah med delavstvo, jim plačujejo, da se cedi vino na tla in jim govorijo v odrešeniškem jeziku: „Bin a socialdemokrat und über die deutsche Sproch gibts nix!“

— **K zborovanju trgov. nastavlencev.** Iz občinstva se nam poroča: Notica izšla v zadnjem „Taboru“ pod tem naslovom, sloni na popolnoma pravih informacijah. Imenovanemu pomočniškemu odboru načeljuje res znani nemčurski zagrizenec Pelikan. Njegova zborovanja posejajo večinoma le nezavedni, ali nemčurski pomočniki, medtem ko se ga zmerni in presodni pomočniki ogibljejo kolikor mogoče. Nismo nič proti pomočnikom, ki so druge narodnosti in ne obvladuje še slovenskega jezika, vendar bi pa morali enkrat uvideti, da ne žive več v stari Avstriji in bi temu primerno tudi krotili svojo hajlovsko kri. Mnogo se je pisalo o tem po časopisju, vendar je to bob ob steno. Trgovci, pri katerih so taki zagrizenci v službi, naj bi jih opozorili, naj bodo proti slovenskim strankam bolj vljudni, ker imajo le oni sami izgubo, ako je jih stranke začenjajo izogibati. Nismo šovinisti, vendar pa zahtevamo zase tudi svojo pravico. Gorje jim pa, ako bi jih hoteli mi tako terorizirati, kakor so oni nas v bivši Avstriji.

— **Slovanska čitalnica v Mariboru** priredi 31. t. m. v dvorani Narodnega doma običajni Silvestrov večer s sodelovanjem vojaške godbe, oddelke Glasbene Matice itd. Začetek ob 20. uri. Dostop imajo le udje in njih obitelji in povabljeni gosti. Vstopnina: za obitelji 6 K, za povabljenega goste 12 K.

— **Imenovanje.** Pisarniški oficijal pri tukajšnjem policijskem komisarijatu Josip Schweiger je bil imenovan od deželne vlade za adjunkta.

— **Za vdovo Pugelj** so darovali mesto venca za pokojno gđno. Julijo Hirländer g. Alojzij Ploj, Drago Rosina ter Ignacij Baloh vsak po 20 K. Znesek naj se dvigne v našem uredništvu.

— **Opozorjamo** na jutrašnje novoletno številko „Tabora“, kateri bo priložen kot darilo tudi stenski koledar za leto 1921.

— **Pred par dnevi** so opozorili na snežne zadržaje po naših strehah, danes moramo zaznamovati že prvo žrtv. Ko je šla v sredo zvečer po Krekovi ulici domov neka profesorica naše Glasbene Matice, je nenadoma padla nanjo z neke strehe taka množina snega, da jo je podrla na tla ter jo lahko poškodovala.

— **Glasbena Matica v Mariboru** vabi pevce, da se na povabilo Slovanske čitalnice v Mariboru udeležijo njenega Silvestrovega večera v Narodnem domu.

— **Najdeno.** Na poštne uradu v Mariboru se je našlo 29. t. m. 40 K. Prizadeti naj denar dvigne pri blagajni imenovanega poštne urada.

— **Povišanje plače trgovskemu nastavlencem.** Odbor trgovskih nastavlencev je stopil z gremijem v pogajanja radi poviška plač za 40% prejšnje pogodbe. Trgovski gremij je mnenja, da je zahteva poviška vsled nastale draginje upravičena. Iz tega vzroka se naprošajo vsi gospodje člani gremija, ki še svoječasn niso povišali plače, da to s tem izplačevanjem storijo in zadevo poravnajo. Gremij prosi torej, da se prejšnji dobri odnosi med šefi in pomočniki zopet vpostavimo in gospode člane, da tem željam ustrežejo.

— **Lovci in lovke pozor.** Vsako težko in trudopolno delo se mora končati z primerno svečanostjo, zato moramo tudi letošnjo lovno sezijo končati z svečano prireditvijo, kjer se naj zbero vsi veliki in mali „jogri“ obojega spola, ter vsi prijatelji tega zapravljivega stanu. V ta namen priredi Slovensko levsko društvo na Svečnico velik lovski ples v vseh prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Dolžnost vseh lovcev je, da delajo pridno reklamo za ta ples ter pripelje vsak dne 2. februarja v Ljubljano veliko število vdeležencev iz vseh krajev Slovenije. Za kar največjo, neomejeno zabavo bo v polni meri skrbjeno. Dekoracija dvorane nas bo spominjala na naše zelene gozde, vesela omizja na

babava praznovanja uspešnih ali neuspešnih brakad, polnih lovske latinščine. Plesni trušč in zvoki valčkov bodo odmevali po dvorani. Vsakdo se bo lahko razkošno in popolnoma neovirano zabaval, kakor mu bo velevalo srce, saj so naša dekleta najlepša v narodnih nošah in tudi našim fantom pristoja jerhovna bolj kot salonski frak. Za resničnost vseh nežnih obljub in lovskih babavosti ne bo treba nikakega jamstva.

— **Prvovrstna znamenitost** bo srečolov pri dobrodelnem venčku rešilne postaje dne 8. januarja pri Götzu. Nudi se vsakemu, da si nabavi za gospodinjstvo ali dnevno rabo potreben, sedaj zelo redek predmet cenim potom. Nikdo naj toraj ne zamudi te ugodne prilike.

— **Silvestrov večer** z godbo, prosto zabavo, mlado prašičevino, cvrtimi piškami, krofi in pristnimi vini brez vstopnine in pobiranja priredi restavracija „Maribor“ na Grajskem trgu.

— **Cehoslovaški vlaki.** Cehoslovaško železniško ministrstvo je dovolilo, da se smejo podaljšati direktni vlaki, ki vozijo trikrat na teden med Prago in Zagrebom, svojo pot do Beograda. Prvič se bo to zgodilo, ko bosta vzpostavljena direktna vlaka št. 5 in 6 med Beogradom in Zagrebom.

— **Zopetna stavka čeških premogarjev?** V Moravski Ostrovi grozi zopetna stavka premogarjev, ki so ravno kar zaključeno kolektivno pogodbo ovrgli in stavili nove zahteve, ki se morajo izpolniti do 31. t. m. Izpolnitev teh pogojev bi zahtevalo nove stroške 19 milijonov kron. Pri zborovanjih premogarjev so pridobili levi socialisti zopet premoč. Po nekem poročilu „Tribune“ iz Moravske Ostrove je stopilo pondeljek v to 4000 delavcev že v stavko. „Česko Slovo“ opozarja zaupnike ostrovske organizacije na možnost militarizacije premogarskih podjetij.

— **Nevaren vlomilec Somer zatačen.** Eden najbolj nevarnih vlomilcev Anton Somer je po velikem trudu zasledovanja in preganjanja te dni vendarle prišel v roke pravice. Somrov najnovejši delokrog se je razprostiral po ptujskem okraju. Bil je šiba božja in strah bogatincev in ljubljencev siromakov. Vlomiljal je najraje samo v hiše bogatašev, ukradeno blago, kar je ni prodal in razpečal v denar, je razdaljal siromakom. Zato je bilo njegovo zasledovanje tembolj oteženo. Somer je v gotovem oziru sličen glasovitemu kranjskemu rokovernjaku Dinežu. Tudi Somer si je namreč rad dovolil šalo, da se je preoblečen pozabaval v krogu tistih, ki so ga — iskali. Plačeval jim je za pijačo, v zabavnem razgovoru pozabljaval čez samega sebe in pri tem seveda izvohal tudi za načrte svojih zasledovalcev. Naknadno se jim je pismeno zahvalil — za izborno zabavo. Toda tudi pri temu zvitemu rokovernjaku se je končno udeležil pregovor: „vrč gre toliko časa k vodi, dokler se vendar ne ubije“. Tudi Somer so končno zasledili pri nekem vlovu blizu Ptujja. Kolikor se je dalo dosedaj ugotoviti ima Somer že 12 večjih vlovov z vrednostjo blizu enega milijona kron na svoji kosmati vesti. In kakšno naključje. Somer je bil zasačen skoro ob istem času, ko je sedela pred mariborsko poroto njegova žrtev, bivši trgovec v Novem mestu Franc Murgelj kot priča proti Somru in tedaj pride še marsikaj na dan, kar je danes v slučaju Murgelj ostalo še prikrito. Sicer pa opozarjamo na naše porotno poročilo o Murglju pod naslovom: „Svarilen vzgled alkoholika“.

— **Število prebivalstva na Japonskem.** Po zadnjem ljudskem štetju ima Japonska 77 milijonov prebivalcev.

— **Obsodba madžarskih ljudskih komisarjev.** V torek ob 9. uri dopoldne se je objavila v Budimpešti razsodba v procesu proti bivšim boljševiškim ljudskim komisarjem. Sodni dvor je priznal vse obtožbe krivim razžaljenjem veličanstva (?), pobune, falzifikacije bankovcev in umora ter obsodil Vantosa, Desidera Bokanyi, Petra Agoston in Josipa Haurbrich na vešala in Franca Bajaki, Antona Dovesak, Jurija Nyisztor, Heinricha Kalmar, Josipa Keller in

Aleksandra Szabados na dosmrtno ječo. Radi zločina ponarejevanja denarja so bili vsi ostali obtoženci obsojeni na 1000 K globe, razven Szabadosa, ki mora plačati 4000 K.

— **Današnji številki prilagamo položnice.**

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V četrtek 30. dec.: „Brat Martin“, Izv. ab.
V petek 31. dec.: Zaprti.
V soboto 1. jan.: Popoldne „Zupanova Mica“ in „Pot v Betlehem“, ab. C-13. — Zvečer „Španska ruha“, izven. abon.
V nedeljo 2. jan.: „Božične slike“, otroška predstava. — Zvečer „Vrag“, ab. B-15.

Porotno sodišče.

Maribor, 28. decembra.

Umor srbskega vojaka Borislava Radojčiča.

Današnja razprava pod predsedstvom sodnega svetnika Posega je razkrila skrivnost, v katero je bil zavrt umor srbskega vojaka v sadovnjaku barona Twickla. Ni se razgrnila cela zavesa. Občinstvo je opravičeno pričakovalo, da za vse enakopravna pravica pozove kot pričo pred ljudske sodnike tudi barona samega, ker se je o njem prvotno namigavalo, da stoji kot gospodar v kakšni ožji zvezi s tem slučajem. Javno se je trdilo, da je bil baron Twickel tisti, ki je v nemške liste lansiral vest, da je umorjeni vojak postal žrtev ljubosumnosti — torej, da je s tem skušal preiskavo zavesti na popolnoma napačno sled. Pa ne glede na to okolnost, je javnost pričakovala, da bo sodišče od barona Twickla zahtevalo vsaj pojasnila, kakšna navodila je dal svojim uslužbencem v slučaju kakor je bil ta; namreč ako in kedar sme čuvaj rabiti orožje. Zelo čudno je izvenelo, da baronov čuvaj, uboja obtoženi Požar niti ni imel pravice nositi orožja in da si je revolver šele v zadnjem času nabavil; zakaj, kdo ga je k temu nagovarjal? Na splošno začudenje, barona Twickla ni bilo k razpravi, niti ne njegovega oskrbnika Robiča, čeprav je slednji bil po Požaru obveščen, da so vojaki prišli v sadovnjak in je dal Požaru pomoč, da jih prežene. — Cemu to pardoniranje bogataša, ki niti naš državljan ni in ki je celemu mestu zaprl najlepšo razgledno točko, hrib Piramido, zgodovinski spomenik prvotnega Maribora? Niso to tjavendan vprašanja. — Iz izvajanj državnega pravdnika dr. Jančiča, ki je povedal, da se je tik do razprave skušalo vplivati celo na poroto, smemo sklepati, da je tu še marsikaj, kar kliče po razjasnitvi — če smo v Jugoslaviji pred zakonom vsi brez razlike enakoopravni.

Ugotovljen je sledeči dejanski stan: Proti večeru 21. oktobra so šli vojaki podoficirske šole: Borislav Radojčič, Milomir Mikičević in Vitomir Rajosljevič v sadovnjak pri treh ribnikih, da si tam naberejo jabolk. Bili so brez orožja, nabirali so jabolka le, da si napolnijo žepe. Jakob Požar, baronov poljski čuvaj je vojake opazil ter to javil oskrbniku Robiču, ki mu je dal hlapca Volterja z naročilom, naj vzame seboj še viničarja Kremeta.

Ko se je ta trojica podala k sadovnjaku, se jim je tam pridružil še Germ. Dospevši do drugega ribnika je Požar poslal Volterja in Kremeta v sadovnjak, da preženeta vojake, on in Germ sta pa ostala in čakala na cesti. Načrt je torej izgledal kakor barikada in ni čudno, ako ljudje, ki se ne razumejo na kazenske paragrafe, govore o umoru in ne o navadnem uboju. Požarov načrt se je posrečil. Vojaki so takoj pribežali na cesto, hoteli se vrniti v mesto. Dočim so se vsi trije baronovi uslužbenci zadovoljili s tem, da so vojaki mirno odšli, je edini Požar čutil potrebo se nad vojaki tudi dejansko maščevati. Sel je za njimi, jih klical „stoj!“ ter oddal iz samokresa strel. Ta strel je vojake pogljal v beg. A to sovražniku srbskega vojaštva še ni bilo dovolj. Oddal je še drugi strel in sicer iz bližine 4—5 korakov. Ta drugi strel je zadel vojaka Borislava Radojčiča, ki se je zerudil na

ila. Divjaku Požaru tudi še to ni bilo dovolj; še je videl pred seboj dva bežeča vojaka in še je oddal proti njima dva strela, ki pa k sreči nista zadela. Vojaka sta se zbla strelcev, pustila svojega tovariša umirajočega bežati na cesti in bežala proti mestu.

Nehote se vsiljuje vprašanje, kakšen namen mora imeti človek, ki strelja za bežečimi, neoboroženimi ljudmi in to še potem, ko je ena žrtev že padla? To vprašanje je tem važnejše, če se uvažuje še sledečo podivjanost: Požar se niti najmanj ni briga za umirajočega vojaka. Njegov tovariš Volter je zanesel vojaka pred Heimovo gostilno in ga tam, kakor je predsednik ugotovil — kakor crknjenega psa vrgel v blato. Po tem delu krščanskega usmiljenja je odšel k oskrbniku javiti, da je eden vojak ustrelil drugega vojaka.

V Heimovi gostilni so slišali ječanje umirajočega in obvestili Vidoviča, strojnika Mariborske tiskarne, ki tam blizu stanuje in se je ob tem času vrnil domov. Vidovič še-le je preskrbel, da so vojaka prepeljali v vojaško bolnico. Radojčič je imel še toliko moči, da je Vidoviču povedal, kdo ga je ustrelil. Radojčič je drugi dan umrl. Po izpovedbi štabnega zdravnika dr. Korenčana je strel prebil desno ledje, zadel del jeter in desne ledice. Kroglo so našli v trebušni votlini; strel je bil smrtonosen.

Požar sam se je takoj po dejanju podal na policijsko stražnico, kjer je povedal, da je slučajno našel na cesti pri treh ribnikih ranjenega vojaka. Takoj nato so sledile izmišljotine, da je srbski vojak postal žrtev ljubosumnosti; te izmišljotine so izrabili iz naključja, da sta se ob času, ko so bili ti trije vojaki v sadovnjaku, istotam nahajali tudi dve ženski, ki sta tudi pobirali jabolka.

Jakob Požar je rojen leta 1878. v Ptujju. Vprašan, če je bil že kaznovan odgovori, da je bil samo enkrat radi „Waffenpatenta“. Predsednik mu je pojasnil, da je bil ta „Waffenpatent“ enkrat pretep, drugič pa tatvina. Tudi danes Požar ne kaže nobenega kesanja. Trdi, da je bilo šest vojakov, dočim so bili v resnici samo trije; dalje, da je streljal v razdalji 50 korakov in kar tako, da preplaši vojake, dočim so izvedenci: štabni zdravnik dr. Korenčan, dr. Jurečko in izvedenec za orožje Dragoštin Cutič izjavili, da je bil strel na Radojčiča oddan v razdalji 4—6 korakov.

Zagovornik dr. Hohnik je imel težko stališče, ko je utemeljeval obtožencev zagovor, da ni streljal v sovražnem namenu, ampak da je orožje rabil le iz malomarnosti. (§ 835 k. z.) Za javno obtožbo je bilo treba tako energičnega zastopnika, kakor je dr. Jančič. Baje je bila javna obtožba v nevarnosti, da se umakne celo iz hudodelstva uboja na „Notparagraf“ 335 k. z. Izpovedal je, da so skušali uplivati na porotnike, naj bi Požara „milo sodili“.

No, porotniki ga sicer niso „milo sodili“, ampak pravično; potrdili so glavno vprašanje za uboj, toda samo z desetimi glasovi. Zato je bilo tem večje splošno presenečenje, ko je predsednik senata razglasil obsodbo — samo na dve leti težke ječe.

Ta razsodba je presenetila posebno one, ki so bili navzoči pri razsodbi Robiča, ki je za mnogo milejše dejanje dobil tri leta težke ječe; pred isto poroto in senatom obsojeni Murgelj pa radi tatvine 2 in pol leta težke ječe.

Najnovejša poročila.

(Vsled pretrgane zveze med Zagrebom in Beogradom danes ni bilo zadnjih beograjskih vesti.)

Nadaljni dogodki na Reki.

LDU. Rim, 29. decembra. (Agenzia Stefani.) Danes jutraj so reški delegatje izročili pismo, v katerem prepušča D'Annunzio vladno oblast županu in prebivalstvu mesta Reke ter obenem izjavja, da sprejme pogoje, ki jih je stavil general Caviglia in da odveže legijonarje dane prisege ter jih na mestu odpusča. Legijonarji, ki so še pred zadnjim pozivom za predajo mesta prišli na Reko, bodo pomiloščeni.

LDU. Rim, 29. dec. Dogovor glede Reke se smatra za zaključen. D'Annunzio je izdal proglas, v katerem pravi, da se mu ne zdi vredno, umreti za Italijo. D'Annunzio namerava baje z zrakoplovom zapustiti Reko.

LDU Rim, 20. decembra. (Agenzia Stefani.) Kakor se govori, sta reški župan Gigante in stotnik Venturi na današnjem sestanku z generalom Ferrarjem izjavila, da je D'Annunzio pristal na to, da preda vladno oblast in da odveže legijonarje dane prisege, ako se mu zagotovi, da se bodo pomilostili.

LDU Pariz, 29. decembra. (Agence Havas.) Iz Rima poročajo: Zagotavlja se, da je general Caviglia udri na Reko, ko je poprej zasedel pristanišče. Na obeh straneh je bilo nekaj ranjenih. Iz Vološke poročajo listu „Idea nazionale“, da je bilo pri naskoku na Reko 400 vojakov ubitih. Število ranjenih je bilo tako veliko, da so jih morali z železniškimi vozovi odpeljati. V prvi vrsti so se branili na Reki tudi civilisti in ženske.

LDU Trst, 29. decembra. Noč je na Reki potekla mirno.

Obnova pogajanj za sestavo vlade.

Zagreb, 30. decembra. Iz Beograda se poroča, da se je posrečilo nastali razpor med demokrati in radikali ublažiti. Regent je pozval k sebi Pašića in Davidoviča ter dolgo z njima konfiriral. Zdi se, da se bo sporazum vseeno še dosegel. Sporno agrarno vprašanje se bo najbrže odslavilo z dnevnega reda konstituantne ter odgodilo za poznejše čase in za reden parlament.

Pred koncem rudarske stavke v Bosni.

Zagreb, 30. decem. Komunisti, ki so speljali celo stavko v Bosni čisto na politično polje, so v Kreki ustanovili po proglasitvi militarizacije sovjeta, ki pa niso trajali dolgo. Vojaštvo, ki je bilo pozvano na lice mesta, jih je razorožilo ter deloma polovilo, deloma pa razgnalo. Nekomunistični delavci so se že vsi vrnili zopet na delo in pričakuje se, da bo stavka še pred novim letom čisto končana.

Generalna stavka v Zagrebu in Beogradu.

Zagreb, 30. decembra. Sinoči ob pol 24. ure je izbruhnila tu, kakor tudi v Beogradu 24. urna splošna protestna stavka proti dogodkom v Bosni. Mir se doslej še ni kalil.

Madžarski napad na Romunijo?

DKU London, 29. dec. (Reuter.) „Times“ poroča, da je opozorila Romunija francosko in angleško vladno na vojaške priprave Madžarske, ki je koncentrirala številne cene ob romunski meji.

Kralj podpisal homerufe.

DKU London, 27. decembra. (Reuter.) Kralj je podpisal homerufe bill za Irsko.

Boljševiški teror na Krimu.

DKU London, 29. decembra. (Reuter.) Po „Timesu“ so boljševiki na Krimu ustrelili 13.000 oseb.

Punt rdečih čet na Ruskem.

DKU Pariz, 29. dec. (Brezlično.) Več enot rdeče moskovske garnizije se je spuntalo in poskušalo polastiti se artilerije. Komunistične čete so pa to namere preprečile ter razorožile 5. in 7. polk prve sovjetske pehotne divizije.

Borza.

LDU Curih, 29. decembra. Devize: Berlin 8:95, Newyork 659, London 23:15, Pariz 38:40, Milan 31:925, Bruselj 40:25, Praga 7:40, Varšava 1:15, Zagreb 4:10, Badimpešta 1:10, Bukarešta 8:10, Dunaj 1:50, avstr. žig. kroge 1:05.

Gospodarstvo, trgovina.

„Petovla“ usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuiju. Vlada je odobrila pravila te delniške družbe, katero so ustanovili domačini v družbi z Ljubljansko kreditno banko, Mariborsko eskomino banko in Hrvatsko trgovinsko banko v Zagrebu. Podjetje združuje vse panoge usnjarske industrije od srojenja surove kože do najfinjšega usnjenega izdelka. Poleg vegetabilnega strojenja se uvede chromovo strojenje, v obratu je tovarna za gamaše, trbice in fino galanterijo, izdelujejo se raznovrstni kovčki in priklaplja se je tovarna za čevlje. Prvovrstni strokovnjaki so za podjetje zagotovljeni. Delniška glavica znaša 25.000.000 K in je od te glavice 16.000.000 K že vplačanih oz. kritih s prevzetjem tovarne za usnje. Ostalih 9.000.000 K se bode v kratkem ementiralo. Za ugoden razvoj tega novega podjetja so podani vsi pogoji. Posamezni specialni obrati so takorekoč v Jugoslaviji brez konkurence. Zadostne množine domačih surovin so na razpolago. Tudi žividnski pogoji delavstva so na Ptujem okraju ugodnejši kakor kje drugod. Ker združuje podjetje vse štadije fabrikacije, je pričakovati, da bo moglo ugodno vplivati na znižanje cen. Podjetje hoče organizirati tudi detajlno trgovino svojih izdelkov in bo samo nadzorovalo oz. predpisovalo detajlne cene.

Podpisovanje delnic Narodne banke kraljevine S. H. S. Z 31. decembrom 1920 poteče rok za podpisovanje delnic, ki jih na novo izda Narodna banka kraljevine S. H. S. V našem interesu je, da podpišejo delnice ne samo naši denarni zavodi, predvsem banke, pa tudi naše regulativne hranilnice in stare dobro fundirane posojilnice, ampak tudi v izdatni meri naši industrialci, trgovci in drugi podjetniki. Pri tem ne gre toliko za kuno, ki kot tako, ampak gre za prestiž slovenskega plemena našega naroda. Slovenci morajo biti pri tej subskripciji častno zastopani, tako da bodo lahko zahtevali svoje zastopstvo v uravnem svetu Narodne banke. Po pet delnic daje en glas na občnem zboru delničarjev. Potrebno bi bilo, da se po izvršeni subskripciji imena podpisateljev delnic objavijo v časopisih, da bo naša javnost poznala imena onih tveč in oseb, ki se zave-

dajo svoje narodne dolžnosti, ki mimgrede rečeno ne pomeni nikake požrtvovalnosti, ker bodo delnice nosile lene dividende. Podpisovanje delnic se vsi pri podružnicah Narodne banke v Ljubljani in Mariboru, dalje pri vseh slovenskih bankah in pri davčnih uradih.

Jugoslovensko-nemška trgovska pogodba. Pogajanja za trgovinsko pogodbo z Nemčijo, ki so se pričela v trgovinskem ministristvu že pred daljšim časom, niso imela doslej nobenega rezultata. Na konferenci med našo in nemško delegacijo so pretresali samo vprašanja, na kak način naj se sklene dogovor. Možnost da se sklene carinska pogodba, za katero se nemški delegatje posebno potegujejo, je zaenkrat popolnoma izključena, ker namerava ministristvo take pogodbe skleniti najprej zavezniškimi državami. Pogodba z Nemčijo bi se imela skleniti na podlagi svobodne trgovine. Ako bodo pogajanja potekla ugodno, se bodo najbrže podaljšala za 10 do 15 dni. Predsednik naše delegacije je dr. Mirko Popović, kateremu se pridruženi ravni strokovnjaki vseh interesiranih ministristev, predsednik nemške delegacije je pa Karl pl. Stockhammer, ravnatelj ministristva za zunanje stvari v Berlinu.

Koliko petroleja se pridela v posrednih državah. Geološki urad v Zedinjenih državah priobčuje številke produkcije surovega olja iz leta 1918. Po teh podatkih se je izdelalo v Ameriki 47.457.000, v Meksiki 9.506.000, v Rusiji 5.520.000, v nizozemski Indiji 1.837.000, v Romuniji 1.214.000, v Indiji 1.067.000, v Perziji 1.000.000, v Galiciji 778.000 in drugih državah 1.596.000. Skupno 69.975.000. V onih deželah, ki so bile neposredno prizadete po svetovni vojni, je znatno padla produkcija, tako v Rusiji za 24,66%, v Galiciji od 2,13% na 1,11%, v Romuniji od 2,10% na 1,70%. V istem času je narasla produkcija v Ameriki od 61,11% na 67,82% in v Meksiki od 42,3% na 13,58%. V letu 1919 je narasla produkcija v Ameriki za nadaljnjih 6 odstotkov.

Zveza Hamburg — Južna Amerika. Hamburgsko južno-ameriško parobrodno društvo je sklenilo novlšati temeljno glavico od 20 na 50 milijonov mark. Koncem prosinca 1921 bode plovil prvi lastni parnik društva.

Glavni urednik: Radoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Prilika! Elegantna svilnata obleka in damska zimska suknja, vse novo, se po j ko nizki ceni proda. Poizve se Krekova ul. 4-I. 974 2-1

Radi selitve se takoj proda: Kompletna spalna soba iz trdega lesa, omare z zrcalom. Vraščati: Gajeva ulica 15, prtlj., desno. 977

Družinska hiša v Studencih pri Mariboru z šestimi stanovanji, eno takoj za preseliti, se zavoljo preselitve takoj proda. Vpraša se v upravnistvu. 978 2-1

Police, razni deli trgovske opreme, več pul-tov i. t. d. je za prodati. Naslov v upravi. 945 3-3

Zimska suknja se ceno proda. Cankarjeva ulica 3. 957

Zimska suknja, modne hlače, par novih čevljev na predaj. Razlagova ulica 23, prtljice. 953

Hiša z vrhom in gospodarskim poslopjem, eventualno stanovanje prosto, se takoj proda. Cena 28.000 dinarjev. Naslov v upravnistvu. 962

Zenski šal se je našel lanskoleto v oktobru. Vprašati v prodajalni Zrinskega trg št. 6. 959

Zatetel se je pes pasme „Foks“. Poizve se v upravi.

Redka prilika! Radi selitve se takoj proda: Svetla trda spalna soba, bogata na brušenem ogledalu in mramorju, moderno urejena okrogla jedilna soba z baržunastim dekoracijskim divanom, soba za gospode, kuhinjo, predobno omaro in oljato sliko, vse ponolno pristno mirovno blago. Samo od 14.—16. ure v Maistrovi ulici št. 14-III. 955

Enonadstropna

hiša

z vrhom za zelenjavo v Mejni ulici se proda. Kje se izve v upravi lista. 954 3-2

P. n. občinstvu naznačam, da sem otvoril na Aleksandrovi cesti 30

brivnico

ter se slavnemu občinstvu najtopleje priporočam.

Jernej Pirc

773 koroški begunec.

Gonilni jermeni

iz pravega la usnja v raznih širinah. Sivalni in vezalni jermeni v zalogi pri Iv. Kravos, Aleksandrova cesta 12. 5—5 012

Izjava.

Ker se me je ponovno napadlo kot komunista, izjavjam tem potom, da sem se vedno pristaš NSS in mi niti od daleč ne pride na misel, da bi svoje prepričanje menjal. Izstopil od odbora mariborske podružnice pa sem le vsled obiskovanja večerne šole, kakor tudi vsled tega, ker mora biti vsak politik plegmatičen in se ne sme razburjati, kar je pri meni nasprotno. S tem pa, da občujem s pristaši drugih strank, pa naj bodo tudi komunisti, še ni rečeno, da sem njihovega političnega naziranja. Glede rešitve Primorja pa so vse stranke enake, ker nobena teh kot stranka sama Primorja rešiti ne more. Rešila ga bode edino nova generacija, ki pa mora biti za to vzgojena.

Beršček, član NSS.

JUGOSLOVENSKA MATICA

priporoča

krojača Konrada Mihelič

rodod iz Sv. Barbare pri Mariboru. Bil je najboljši krojač v Pulju, postal nedavno žrtev italijanske druhali, ki mu je požgala hišo z vso onravo in živi sedaj kot begunec v Mariboru, **Volkmarjeva ulica št. 1**, Svabova hiša. Prosi pomoči s krojaškim delom. Izvršuje vsa dela točno, solidno in po najnižjih cenah. 874

Pozor lovci!

Proda se sedem mesecev star lovski pes (Brak). Pegan, kaznilnica. 948 2-2

Gonilni jermeni

iz pravega la usnja v raznih širinah. Sivalni in vezalni jermeni v zalogi pri Iv. Kravos, Aleksandrova cesta 12. 5—5 012

Pohištvo!

Tovarna in zaloga Koroška cesta 46—53

Peter Hochegger in drugovi

priporočajo

svoje bogato zalogo kompletnih spalnih sob, kuhinjske opreme iz mehkega in trdega lesa, kakor posamezne dele po znižanih cenah.

„BALKAN“

MARIBOR

Pisarna: Aleksandrova cesta 13. — Skladišča: Aleksandrova cesta 70, Koroška cesta 19.

Centrala: LJUBLJANA. — Podružnice: MARIBOR, BEOGRAD, ZAGREB, TRST, WIEN.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor. — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.

Restavracija Maribor, Grajski trg 1

priredi zabaven

Silvestrov večer

z mlado prašičevino, cvrtimi piškami, krofi ter z godbo in prosto zabavo

brez vstopnine in brez pobiranja. — Na razpolago bodo samo pristna vina. Začetek ob 18. uri.

Za obilen obisk se priporoča

961 2-2

V. Sober.

Naznanjam sl. občinstvu, da sem otvoril staro znano gostilno

„Pri lovskem domu“

v Krčevini pri Mariboru št. 70 (blizu „Treh ribnikov“). Točil bom prvovrstna vina in pivo. Kuhinja bo preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. Lepa dvorana vedno na razpolago za društvene sestanke in zabave.

Slavn. občinstvu se toplo priporoča

Josip Katalan

952 3-2

bivši gostilničar v Rojanu pri Trstu.

Zahvala.

Za obilne dokaze odkritega sočutja ob smrti našega dragega očeta

Jurija Breganta

nadučitelja v p.

izrekamo v svojem imenu in vseh svojih sorodnikov najpristrčnejšo hvalo. Zlasti se zahvaljujemo preč. gospodu profesorju dr. Medvedu za gniljiv nagrobni govor, gosp. tovarišem učiteljem za prekrasno žalostinko in vsem, ki so ukazali našemu rajnemu zadnjo čast.

Žalujoča obitelj:

Bregant—Petrič.

976

Motorje za istosmerni tok

(Gleichstrom)

14 HP, 3 HP, 1 HP z napuščaji (Anlass) ter motor na plin proda

Mariborska tiskarna d. d.

Jurčičeva ulica 4.

Govorite povsod slovenski!

Napredni volilci!

Ne dajte se begati po demagoških frazah narodnih socializtov! Narodni socialisti obljubujejo vsakemu zlate gradove, dasi se zavedajo, da ne bodo mogli svojih obljub držati, ker v ustavotvorni skupščini ne bodo ničesar pomenili.

V ustavotvorni skupščini se bo odločila usoda naše države.

Kdor cepi napredne vrste, tira našo državo v pogubo.

Narodni socialci niso čisti naprednjaki, ker simpatizirajo s kerikalci in sklepajo z njimi pogodbe proti naprednjakom.

Volilci, ne dajte glasu narodnim socialcem, ki razdirajo enotno napredno fronto le iz samoljubja nekaterih voditeljev.

Narodni socialci niso ničesar storili za delavstvo, ničesar za uradništvo.

Narodni socialci rušijo napredne vrste z verižniškim denarjem verižniške firme „Impex“.

Demokratska stranka bo najmočnejša v parlamentu in bo kot taka vodila boj za službeno pragmatiko in zvišanje plač.

Kdor je pravi socialist, bo itak volil socialne demokrate, kdor je naprednjak, pa bo volil Jugoslovansko demokratsko stranko.

Kdor hoče državi dobro, bo glasoval za najmočnejšo stranko, ki ima zaslonbo v vsej Jugoslaviji, za JDS.

Združite torej vse napredne glasove in vržite krogeljico v

tretjo skrinjico

in glasujte za

demokratsko listo

•obrobjeno narednimi barvami!